

Հանդիպում նկարչի հետ

Ձմեռային արձակուրդի օրերին Մոսկվայում մեր խումբը այցելեց հայ անվանի նկարիչ Ռ. Խաչատրյանի արվեստանոցը։ Սա նկարչի հետ մեր երկրորդ հանդիպումն էր։ Առաջինը կայացել էր Երևանում, նկարչի տանը բացված նրա անհատական ցուցահանդեսում։ Երկու անգամ էլ հանդիպումը կազմակերպվեց շնորհիվ մեր խմբի քաղաքատիրակ Մ. Տեր-Հովհաննիսյանի։

Նկարիչը մեզ ընդունեց հայկական ջերմ հյուրասիրությամբ։ Մի հիանալի անակնկալ էր սպասվում նրա արվեստանոցում։ Այնտեղ էր արվեստագետի բարեկամ, լեզվագետ ու փիլիսոփա Մ. Մելքումյանը, որի կերպարին բազմիցս անդրադարձել է նա իր ստեղծագործություններում։ Դիտեցինք արվեստանոցը, անավարտ նկարները, նկարչի կողմից գործածված տարբեր ոճի ու ձևի առարկաներ՝ շաղմաներ, գլխանոցներ, որոնք օգտագործելով հեղինակը կարողանում է բացահայտել մարդկային յուրօրինակ բնավորություններ։ Սենյակի կեսը զբաղեցնում էր բեմահարթակը, որտեղ տեղադրված էր դաշնամուրը։ Նրա վրա նվագել է ինքը Ս. Ռիխտերը։

Հյուրընկալ սուրճի գավաթի շուրջ սկիզբ առավ մտերմիկ զրույց, որի ընթացքում Ռ. Խաչատրյանը պատմեց իր դեգերումների ու մաքսսոմների մասին՝ կյանքի ճանապարհի կեռամաններում, և վերջապես իր վերադարձի մասին դեպի ճշմարիտ արվեստը, դեպի բնությունը։ Իր այս վերադարձը դեպի սկիզբը, նկարիչը մեկնաբանեց հետևյալ կերպ.

— Այն, ինչ տրվում է մարդուն բնությունից, աննպատակ չէ, և մարդը միշտ էլ գիտակցում է իրեն տրվածի արժեքը։ Մանկուց մեզ ուղղություն է տալիս մի ներքին ձայն, որը հենց ինքը բնությունն է։ Մինչև հիմա էլ զարմանում եմ այն գործերիս կատարյալությամբ, որոնք ստեղծվել են

պատանեկության տարիներին։ Պարզապես ժամանակ է պետք օժտված մարդուն կազմավորվելու, հղկելու իր ճաշակը մարդկության ստեղծած դարավոր կուլտուրայի նմուշներով այնպես, որ չլինի կրկնություն։ Այս ամենից հետո գալիս է «վերադարձը»։

— Ի՞նչ է նկարչությունը, — եղավ մեր հաջորդ հարցը։

— Նկարչությունը արարչագործություն է։ Արվեստի այս ճյուղի ամենադիպուկ բնորոշումը, անկասկած, տվել է Լեոնարդո դա Վինչին. «Այն, ինչ տրվում է բնությունից, նկարիչը ոչ թե պատճենավորում, այլ վերադարձնում է մարդկանց»։ Ինքնատիպությունը ծնվում է հենց այդ վերադարձնելու պրոցեսում։

— Ինչո՞վ բացատրել, որ ձեր ըստեղծագործության հիմնական ժանրը դիմանկարն է։ Միակերպություն չէ արդյոք սա։

— Ոչ, միակերպություն չէ։ Մարդը ինքը բնությունն է՝ բազմազան իր դրսևորումներով։ Հենց այդ պատճառով էլ տարբեր անհատների դիմանկարները չեն կարող միօրինակ լինել։ Նրանցից յուրաքանչյուրը մի անհատականություն է, մի կոնկրետ կերպար։ Նկարելով մարդուն, ես միշտ բնությունն եմ նկարում։ Իմ կյանքում զլխավորը սերն է, սերը մարդկանց, բնության, կյանքի նկատմամբ։ Այդ սիրո դրսևորումը հենց իմ ստեղծագործություններն են, որոնցում ձգտում եմ հասկանալի լինել բոլորին։

Մեզնից յուրաքանչյուրը շատ երկար հփշիղ անվանի նկարչի հետ այդ հանդիպումը, նրա յուրաքանչյուր բառը։

ՋԵՓՅՈՒՌ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ՀՏ 82—3 խ.

Rudolf Khachatryan (1937–2007)

Rudolf Khachatryan Digital Archive · rudolfart.com

Meeting the Artist

This file was downloaded from:

<https://rudolfart.com/publications/Pub-0068?lang=en>

Works by Rudolf Khachatryan © Heirs of Rudolf Khachatryan. Other texts, photographs and design © their respective authors. When using this material, please credit the source and link to the page above.

Рудольф Хачатрян (1937–2007)

Цифровой архив Рудольфа Хачатряна · rudolfart.com

Встреча с художником

Файл скачан со страницы:

<https://rudolfart.com/publications/Pub-0068?lang=ru>

Произведения Рудольфа Хачатряна © наследники Рудольфа Хачатряна. Остальные тексты, фотографии и оформление © их авторы. При использовании материала укажите источник и ссылку на эту страницу.